

İşten Sıkılmanın İnternet Bağımlılığı, İş Tatmini ve Örgütsel Yalnızlık ile İlişkisinde Kişilik Özelliklerinin Aracı Rolü

The Mediating Role of Personality Traits in the Relationship between Job Boredom and Internet Addiction, Job Satisfaction and Organizational Loneliness

Batuhan AYAN^a Alptekin SÖKMEN^b

^a Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu, Ankara, Türkiye. batuhan.ayan@hbv.edu.tr

^b Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Ankara, Türkiye. alptekinsokmen@gmail.com

MAKALE BİLGİSİ	ÖZET
Anahtar Kelimeler: İnternet Bağımlılığı İşten Sıkılma Örgütsel Yalnızlık İş Tatmini Kişilik Özellikleri	Amaç - İşten sıkılma, internet bağımlılığı, iş tatmini, örgütsel yalnızlık ve kişilik özellikleri değişkenleri arasındaki ilişkilerin ortaya koyulması; kişilik özelliklerinin işten sıkılma ile internet bağımlılığı, işten sıkılma ile iş tatmini ve işten sıkılma ile örgütsel yalnızlık arasında aracılık rolüne sahip olup olmadığının tespiti, bu çalışmanın amacıdır. Yöntem - Araştırma verileri Ankara'da faaliyet gösteren altı kamu kurumunda görev yapan 360 personelin katılımıyla, çevrimiçi ve yüz yüze anket yöntemi ile toplanmıştır. Analizler SPSS 24 programı ile yapılmıştır. Değişkenler arası ilişkilerin analizleri için korelasyon ve regresyon analizleri yapılmıştır. Bulgular - Yapılan analizler ile işten sıkılma ile iş tatmini arasında negatif, işten sıkılma ile internet bağımlılığı ve işten sıkılma ile örgütsel yalnızlık arasında pozitif bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca regresyon analizi ile kişilik özelliklerinin işten sıkılma ile internet bağımlılığı, işten sıkılma ile iş tatmini ve işten sıkılma ile örgütsel yalnızlık arasında kısmi aracı etkiye sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Tartışma - Çalışmadan elde sonuçlara göre işten sıkılma düzeyi çalışanların iş tatmini ile negatif, internet bağımlılığı ve örgütsel yalnızlık ile pozitif bir ilişkiye sahiptir. Başka bir ifade ile işten sıkılma arttıkça iş tatmininde azalma, internet bağımlılığı ve örgütsel yalnızlıkta artma olacağı sonucuna varılabilir. Ayrıca çalışanın kişilik özellikleri değerlendirilen etkileri kısmi olarak etkilemektedir. Sonuç olarak, yöneticiler tarafından çalışanın kişilik özelliklerini de dikkate alarak işten sıkılmayı azaltmaya yönelik faaliyetler gerçekleştirilmesinin organizasyon için faydalı olabileceği düşünülmektedir.
Gönderilme Tarihi 1 Nisan 2023 Revizyon Tarihi 18 Haziran 2023 Kabul Tarihi 20 Haziran 2023	
Makale Kategorisi: Araştırma Makalesi	

ARTICLE INFO	ABSTRACT
Keywords: Internet Addiction Job Boredom Organizational Loneliness Job Satisfaction Personality	Purpose - The purpose of this study is to reveal the relationships among the variables of job boredom, internet addiction, job satisfaction, organizational loneliness and personality traits; and to determine whether personality traits has a mediating role between job boredom and internet addiction, job boredom and job satisfaction, and job boredom and organizational loneliness. Design/methodology/approach - Research data were collected by online and face-to-face survey method with the participation of 360 employees working in six public institutions operating in Ankara. Analyzes were made with the SPSS 24 program. Correlation and regression analyzes were performed for the analysis of the relations between the variables. Findings - According to the results of correlation analysis it is reveal that there is a negative relationship between job boredom and job satisfaction and there are positive relationship between job boredom and internet addiction, and job boredom and organizational loneliness. In addition, with regression analysis, it was concluded that personality traits have a partial mediating effect between job boredom and internet addiction, job boredom and job satisfaction, and job boredom and organizational loneliness. Discussion - In line with the results obtained from study, the level of boredom has a negative relationship with the job satisfaction of the employees and a positive relationship with the internet addiction and organizational loneliness. In other words, it can be concluded that as job boredom increases, job satisfaction decreases, internet addiction and organizational loneliness increase. In addition, the personality traits of the employee partially affect these effects. As a result, it is thought that it may be beneficial for the organization to carry out activities to reduce boredom by taking into account the personality characteristics of the employees.
Received 1 April 2023 Revised 18 June 2023 Accepted 20 June 2023	
Article Classification: Research Article	

* Bu makale Batuhan AYAN'ın doktora tezinden üretilmiştir.

Önerilen Atıf / Suggested Citation

Sökmen, A., Ayan, B. (2023). İşten Sıkılmanın İnternet Bağımlılığı, İş Tatmini ve Örgütsel Yalnızlık ile İlişkisinde Kişilik Özelliklerinin Aracı Rolü, *İşletme Araştırmaları Dergisi*, 15 (2), 1411-1424.

1. Giriş

İşten sıkılma; çalışanın kendi çalışma programını düzenleyememesi, iş birliği yapamaması, inisiyatif alamaması, çalışanın önem verdiği ilgi alanlarında/değerlerde değişiklik olması, çalışanın maceraya atılma isteği veya çalışana tekrarlayan ve aşırı zorlayıcı görevlerin verilmesi gibi hallerinde ortaya çıkabilen bir durumdur. Genellikle göz ardı edilmektedir. Ancak hem bireyler için hem de organizasyonlar için önemli sonuçlar doğurabilecek bir konudur. İşten sıkılma, çalışanda işe yönelik ilgisizlik ve konsantrasyondaki zorluk olarak kendini göstermektedir. Organizasyonlar açısından bakıldığında ise düşük performans ve verimsizlik ile birlikte personelin iş değiştirmesi ile sonuçlanabilmektedir. Dolayısıyla hem çalışanın genel yaşam tatmini etkileyebilmekte hem de organizasyonlara mali yük getirebilmektedir. Bu çalışmanın çerçevesi işten sıkılma ile bazı çalışan davranışları arasındaki ilişkiler üzerine kurulmuştur.

“Dürtü kontrol bozukluğu” olarak nitelendirilen internet bağımlılığı, internetin kontrolsüz bir şekilde aşırı kullanımını ifade etmektedir. Çalışan bireylerde bu bağımlılık, işyerinde kişisel amaçlı (sosyal medya uygulamaları, çevrimiçi oyunlar ve alışveriş siteleri vb. aracılığı ile) aşırı internet kullanımı şeklinde kendini göstermektedir. Bazı kaynaklara göre mesai saatleri içerisinde internette zaman geçirmek kısa süreli rahatlama sağladığı için faydalı olabilmektedir. Fakat aşırı kullanım söz konusu olduğunda olumsuz sonuçlar (verimsizlik, işte gecikme vb.) ortaya çıkabilmektedir. Bazı kaynaklara göre de çalışma saatleri içerisinde belirli kurallar çerçevesinde internet kullanımı serbest bırakılabilir. Çalışanın işyerinde kişisel amaçlı internet kullanmak istemesinin pek çok nedeni olabilmektedir. Bu unsurlardan birinin de işten sıkılma olduğu düşünülmektedir. Dolayısıyla işten sıkılmanın iş yerinde internet bağımlılığını etkileyeceği düşünülmektedir.

İş tatmini; çalışanın “işini sevmesi”, “işinin kendisini tatmin etmesi” olarak tanımlanmaktadır. Çalışanın motivasyonunu, performansını ve iş yerindeki tutum ve davranışlarını etkileyebilmektedir. Özellikle düşük seviyeli iş tatmini; “ses yükseltme”, “ihmal” ve “devamsızlık” gibi olumsuz davranışlar ile ilişkilendirilmekte iken yüksek seviyeli iş tatmini her organizasyonun ve yöneticinin çalışanda görmek isteyeceği “işle meşgul olma”, “yüksek verimlilik” ve “yüksek performans” ile ilişkilendirilmektedir. Bu nedenle iş tatmini, organizasyonun gelişimi için önemli konudur. Çalışanın yaptığı işe ilgi duymadan işini severek yapması mümkün olamayacağından dolayı literatürde de yoğun olarak çalışılan iş tatmini ile işten sıkılma arasında negatif bir ilişkinin olabileceği ve işten sıkılmanın iş tatminini etkileyeceği düşünülmektedir.

İşyerinde “duygusal yoksunluk” ve “sosyal arkadaşlık” eksikliği ile kendini gösterebilen örgütsel yalnızlık, işyerinde “kaliteli kişiler arası ilişki yoksunluğu” olarak tanımlanmaktadır. Örgütsel yalnızlığın çalışanlar üzerinde fizyolojik (yüksek tansiyon, bağışıklık sistemi bozuklukları, bunama vb.) ve psikolojik (depresyon, duygusal tükenme vb.) olumsuz sonuçları olabilmektedir. Doğal olarak çalışan üzerinde oluşabilen bu olumsuz sonuçlar organizasyona da yansımaktır. Organizasyonlar çalışanda görülen “performansta düşüş”, “yaratıcılıkta azalma” ve “işten ayrılma niyetinde artış” gibi etkiler ile karşılaşabilmektedir. Bireyin başkalarından bağımsız olarak çalışabileceği çok az meslek kolu bulunduğundan dolayı işyerinde iş arkadaşları ile etkili iletişim kuramayan çalışanın etkin iletişim gerektiren durumlarda zorlanacağı ve işten sıkılmanın örgütsel yalnızlığı etkileyeceği düşünülmektedir.

Kişilik özellikleri, “bireyi diğerlerinden farklı kılan özellikler” olarak ifade edilmektedir. Dolayısıyla her bireyin olaylar ve durumlar karşısında verebileceği tepkiler içindi bulunulan duruma bağlı olarak farklılık gösterecektir. Bu nedenle kişilik özelliklerinin aracılık rolünün olabileceği düşünülmektedir. Bu kapsamda çalışmada, işten sıkılma ile iş yerinde internet bağımlılığı, iş tatmini ve örgütsel yalnızlık arasındaki ilişki ve bu ilişkide kişilik özelliklerinin aracılık rolü incelenmiştir.

2. Literatür Taraması

2.1. Kişilik Özellikleri

Türk Dil Kurumunun sözlüğüne göre kişilik “bir kimseye özgü belirgin özellik, manevi ve ruhsal niteliklerinin bütünü, şahsiyet” olarak ifade edilmektedir (<https://sozluk.gov.tr/>, Erişim tarihi: 20 Ocak 2023). Kişilik, İngilizce “personality”, Fransızca “personalite”, Almanca “personlichkeit” kelimeleri ile ifade edilmektedir (Baykal ve Yazıcı, 2020:1372). Literatürdeki tanımlamalara göre ise “kişilik , bireyin davranışlarının, tutumlarının, inançlarının, düşünce ve duygularının, o insan için tipik ve ayırt edici olarak görülen ve diğerleri tarafından kabul edilen yönleri (Richards ve Schmidt, 2002:431)”, “kişilik, bireyin karakteristik düşünce, duygu ve davranış kalıpları ile bu kalıpların arkasındaki psikolojik mekanizmalar (Funder,1997:1-2)” ve

“kişilik, bireyi kendisi yapan, onu diğerlerinden ayıran, kendine özgü kılan kalıcı özelliklerin bütünü (Dağlar, 2021:7643)” olarak tanımlanmaktadır. Aslında kişilik, bireyin çevreye uyumunu sağlayabilmekte; ilişki, duygu ve düşüncesini etkileyebilmekte; davranışını yönlendirebilmektedir (Üzüm ve Şenol, 2019:981). Kişiliğin oluşuma yönelik araştırmalara göre kişilik kalıtsal faktörlerden (Harkness ve Lilienfeld, 1997:352; Caspi vd., 2005:462), ailesel faktörlerden (Maccoby, 2000) ve kültürel faktörlerden (Kandler, 2012:291; Klimstra, 2013:80) etkilenmektedir.

2.2. İnternet Bağımlılığı

İnternet, “birbirine bağlı cihazlar arasında çeşitli veri ve ortamları ileten dünya çapında bir bilgisayar ağıdır” (hp.com, 2019). Farklı uygulamalar aracılığı ile dijital bilgiye erişim imkânı sağlamaktadır (Dennis, 2021). İlk kez 1961 yılında ortaya çıkan internet (Dennis, 2021), 1973 yılında ARPANET’in kurulması ile küresel bir ağ haline dönüşmeye başlamıştır. 1991 yılına gelindiğinde ise www (world wide web) halka tanıtılmıştır ve Yahoo! (1994), Netflix (1997), Google (1998), Facebook (2004), YouTube (2005), Twitter (2006) ve Instagram (2010) kurulmuştur. 2007 yılı itibari ile de akıllı telefon kullanımı yaygınlaşmaya başlamıştır (Zimmerman ve Emspak, 2017; hp.com, 2019). 2021 yılında internette geçirilen sürelerin dünya ortalaması 06:43, Türkiye ortalaması ise 07:43’dır (Kemp, 2020). TÜİK verilerine göre 2021 yılı 16-74 yaş grubu bireylerin internet kullanım oranı yaklaşık %83, tarım işi ile uğraşan bireyler dışındaki çalışanların internet kullanım oranı ise %99’un üzerindedir. Dolayısıyla Türkiye’deki çalışan bireylerin neredeyse tamamı internet kullanmaktadır.

Latince “addicere: kendini başkasına adamak” kelimesinden türetilen (Tohumcu vd., 2019:774) bağımlılık, “sağlık veya sosyal işlevsellikte bir miktar bozulmanın eşlik ettiği, zorunlu olmayan zorunlu kullanım” olarak tanımlanmıştır (Porter ve Kakabadse, 2006:536). Bağımlılık pek çok insan için fiziksel madde (eroin vb.) kullanımını (Chen ve Roberts, 2020:634) ifade etse de hasatlık riski teşkil edebilecek şekilde tekrarlanan alışkanlık kalıpları da bağımlılık kavramının içine girmektedir (Marlatt vd., 1988:224). Bu alışkanlıklara arasında kumar (Brown ve Osman, 2020), bilgisayar oyunu (Elliott vd., 2015), sosyal medya (Chen ve Roberts, 2019), teknoloji (Porter ve Kakabadse, 2005) ve internet (Arpaci vd., 2018; Grau vd., 2019) bağımlılıkları yer almaktadır. Dolayısıyla internet bağımlılığı davranışsal bir bağımlılıktır (Douglas vd., 2008). Literatürde internet bağımlılığı, “internetin zorlayıcı aşırı kullanımı ve internetten yoksun bırakıldığında sinirli veya huysuz davranış (Mitchell, 2000)”, “bireyin normal bir yaşam sürme becerisine müdahale eden, interneti zorunlu olarak kullanmaya yönelik bir eğilim (Rice, 2005)” ve “kendi kendine zararlı etkilere yol açan aşırı ve/veya sorunlu internet kullanımını (Hawi, 2012:1045)” olarak tanımlanmaktadır. Başka bir ifade ile “internet kullanım bozukluğu” olarak ifade edilebilecek internet bağımlılığının tanı kriterleri arasında internet ile meşgul olma, internetsiz kaldığında yoksunluk belirtileri verme, internette daha uzun süre kalma ihtiyacı ve internette geçirilen süre hakkında başkalarını kandırmak yer almaktadır (Winkler vd., 2013:38). İnternet bağımlılığı birey üzerinde uyku yoksunluğu (Weinstein ve Lejoyeux, 2010:281), sınırlı aktivite (Beard, 2020:3), sosyal izolasyon (Douglas vd., 2008:3030), akademik başarısızlık (Douglas vd., 2008:3030) vb. olumsuz etkilere neden olabilmektedir. İşyerinde internet bağımlılığı ise organizasyonları olumsuz etkileyebilmektedir. Literatürdeki çalışmalar, iş yerinde internet bağımlılığını düşük iş performansı (Young ve Rogers, 1998:25), düşük verimlilik (Mohammad vd., 2019), ve güvenlik ihlalleri (Griffiths, 2010:463) ile ilişkilendirmektedir.

2.3. İşten Sıkılma

Can sıkıntısı, birçok insan tarafından yaşanan (Brissett ve Snow, 1993:273) yaygın bir duygu (Farmer ve Sundberg, 1986:4) olarak kabul edilmektedir. Ancak çoğunlukla göz ardı edilebilmektedir (Loukidou vd., 2009:381). Bunun nedeni ise can sıkıntısının bireye özel bir deneyim olmasıdır (Sousa ve Neves, 2020). Can sıkıntısı iş yerinde de ortaya çıkabilmektedir (Hooff ve Hooff, 2016:1). İş yerinde can sıkıntısı, karşımıza işten sıkılma olarak çıkmakta ve literatürde “işle ilgili düşük uyarılmanın olumsuz psikolojik durumu” olarak tanımlanmaktadır (Stock, 2015:574). Organizasyonlarda sıkılık görülen (Sousa ve Neves, 2020) ve son yıllarda yayılan (Mael ve Jex, 2015:132) işten sıkılma, bildirilen birçok memnuniyetsizlikten sorumludur (Kerce, 1985:17). Yüksek işten sıkılma; işten ayrılma (Kong, 2017), düşük üretkenlik (Mael ve Jex, 2015:132), devamsızlık (Kass vd., 2001), performans düşüklüğü (Azizi vd., 2013), işte bağlılıkta azalma (Stock, 2015) ve iş kazası (Branton, 1970) ile sonuçlanmaktadır. Değerli iş kaynaklarının tükenmesine neden olabilen (Abubakar, 2019:70) işten sıkılmanın birden fazla nedeni bulunmaktadır. Bu nedenler arasında işteki zorluklar (Reijseger vd., 2013), ücret ve terfi imkanları (Loukidou vd., 2009:386), iş yükü (Matthews vd. 2000), rutin işler (Cole, 2016) ve iş arkadaşları ile iletişimsizlik (Fisher, 1993:399) yer almaktadır.

2.4. Örgütsel Yalnızlık

Yalnızlık, “mahrem ve sosyal ihtiyaçların yokluğuna verilen tepkileri kapsayan karmaşık bir duygu dizisi” (Ernst ve Cacioppo, 1999:1) olarak tanımlanmaktadır. Masi vd.’nin (2011), var olan sosyal ilişkilerin yakınlıktan, samimiyetten ve duygusallıktan yoksun olması olarak gördüğü yalnızlık, duygusal ve sosyal yalnızlık olarak ikiye ayrılabilir (Weiss, 1987). Duygusal yalnızlıkta birey birebir ilişkiye odaklanmakta iken sosyal yalnızlıkta çok sayıda kişi ile gerçekleşen ilişkilere odaklanmaktadır (Sentaş vd., 2016:31). İşyerinde yalnızlık ise “çalışma ortamında çalışanlar arasında kişiler arası kaliteli iletişimin olmamasından kaynaklanan üzüntü” olarak ortaya çıkmaktadır (Ayazlar ve Güzel, 2014:320). Başka bir ifade ile örgütsel yalnızlık, “bir çalışma ortamında çalışanlar arasında iyi kalitede kişiler arası ilişkilerin algılanmamasından kaynaklanan sıkıntıdır” (Wright, 2005:63). İş yerinde bireyin kendini yalnız hissetmesinde hem kişisel özellikler (kişilik, utangaçlık vb.) (Sekhon ve Srivastava, 2018) hem de örgütsel faktörler (sosyal destek, amir vb.) (Wright, 2005) etkili olmakta ve bireyin hayatını her yönüyle etkilemektedir (Rokach, 2014:50). Olumsuz etkiler arasında kaygı, kalp yetmezliği (Lam ve Lau, 2012:4265), zayıf bağışıklık (Pressman vd., 2005), düşük performans (Lim vd., 2020:800), düşük iş tatmini (Peng vd., 2017:514) ve yorgunlukta artış (Seppala ve King, 2017) yer almaktadır.

2.5. İş Tatmini

İş tatmini üzerine yapılan çalışmalar ilk olarak Taylor ve Gilbert (1911) ile başlamış, Elton Maya’nun (1920) Hawthorne araştırmalarıyla devam etmiştir (Yazıcıoğlu ve Sökmen, 2007). Yapılan ilk çalışmalardan günümüze kadar çeşitli iş tatmini tanımlamaları yapılmıştır. Bu tanımlara göre iş tatmini “bir dereceye kadar onaylanma veya onaylanmamayla birlikte iş deneyiminin duygusal veya bilişsel değerlendirmeleri yoluyla ifade edilen içsel bir durum (Brief, 1998:86)”, “olumlu ya da olumsuz iş deneyimlerinden ve bu deneyimlerin çalışanların değerleri ya da beklentileriyle örtüşme biçiminden kaynaklanan bir işe karşı duygusal bir durum ya da tutum (Hayes vd., 2013:2)”, “bireyin işyerindeki kararlara, durumlara, konulara veya nesnelere karşı tepkisini etkileyen tutumsal hazır olma durumu (Muskat ve Reitsamer, 2019:266)” ve “kişinin işiyle ilgili ihtiyaçlarının karşılanmasını algılama derecesi tarafından belirlenen ruh hali (Evans, 1997)” olarak tanımlanmaktadır. Ayrıca “bireyin zihinsel tarafından ziyade duygusal yönünün ağır bastığı” (Sökmen ve Yıldırım, 2022, s 2789) iş tatmini düzeyini “birey kendi duygu ve düşünceleriyle anlayabilmektedir” (Çakır vd., 2022, s 371). İş tatmini; örgütsel davranışı (Brown ve Peterson, 1993), örgütsel bağlılığı (Gao vd., 2012), örgütsel çatışmayı (Choi, 2013:688), olumlu işyeri sonuçlarını (Choi, 2013:688), performansı / üretkenliği (Harrison vd., 2006), işgörenlerin faaliyetlerinin kalitesini (Biçen ve Koç, 2019:1455) ve işten ayrılmayı (Griffeth vd., 2000) etkilemektedir. Ayrıca iş tatmini çalışanların genel yaşam tatminini (Gao vd., 2012), refah düzeyini (Bakan ve Buyukbese, 2013:18), devamsızlığını (Mowday vd., 2013), tükenmişliğini ve stresini (Griffeth vd., 2000) etkileyebilmektedir.

3. Araştırma Yöntemi

Çalışma kapsamında araştırma yapmak için Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi Etik Komisyonu’nun 17.11.2021 tarih ve 57742 sayılı kararı ile etik kurul onayı alınmıştır.

3.1. Amaç

Bu çalışmanın amacı; “işten sıkılma”, “iş yerinde internet bağımlılığı”, “iş tatmini”, “örgütsel yalnızlık” ve “kişilik özellikleri” arasında ilişki olup olmadığının tespiti ile kişilik özelliklerinin işten sıkılma ile internet bağımlılığı, işten sıkılma ile iş tatmini ve işten sıkılma ile örgütsel yalnızlık arasında aracılık rolüne sahip olup olmadığının tespitidir.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırma evreninde yaklaşık 4000 personelin çalıştığı Ankara’daki 6 kamu kurumu yer almaktadır. Araştırma kolayda örnekleme yöntemi tercih edilerek 01.12.2021 – 29.01.2022 tarihleri arasında yapılmıştır. Anket formları, çevrimiçi anket formu ve fiziksel anket formu olarak dağıtılmıştır. Toplamda 435 personele ulaşılmıştır. 75 anket hatalı veya eksik bir şekilde doldurulduğundan dolayı araştırmaya dahil edilmemiş ve 360 anket ile analizler yapılmıştır. Ulaşılan örneklem büyüklüğü, 5000 ana kütle büyüklüğü için 0,5 güven aralığında (0,05 hata payı) gerekli olan 357 kişiyi (Yazıcıoğlu ve Erdoğan, 2004: 50) aştığından dolayı örneklemin evreni temsil ettiği değerlendirilmektedir.

3.3. Veri Toplama Yöntemi

Anket formu altı bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümünde yaş, cinsiyet, öğrenim durumu, medeni durum, toplam çalışma süresi ve haftalık ortalama internette geçirilen süre bilgilerini almaya yönelik sorular yer almaktadır. İkinci bölümde Young (1998) tarafından geliştirilen ve Pawlikowski vd. (2013) tarafından on iki ifadeli kısa formu oluşturulan “İnternet Bağımlılığı Ölçeği” yer almaktadır. Kutlu, Savcı, Demir ve Aysan (2016) tarafından ölçeğin Türkçe uyarlaması yapılmıştır. Ölçekten 12 ile 60 arasında puan alınabilmekte ve yüksek puanlar yüksek internet bağımlılığını ifade etmektedir. Ölçek “Hiçbir zaman” (1), “Nadiren” (2), “Bazen” (3), “Sıklıkla” (4) ve “Her zaman” (5) olmak üzere 5’li likert tipi ölçeğe uygun olarak hazırlanmıştır. Üçüncü bölümde Brayfield ve Rothe (1951) tarafından geliştirilen ve Judge, Locke, Durham ve Kluger (1998) tarafından beş ifadeli kısa form haline dönüştürülen “İş Tatmini Ölçeği” kullanılmıştır. Keser ve Bilir (2019) tarafından ölçeğin Türkçe uyarlaması yapılmıştır. Beşli likert tipinde olan ölçek “Kesinlikle Katılmıyorum” (1) ile “Kesinlikle Katılıyorum” (5) arasında puanlanmaktadır. Dördüncü bölümde Reijseger vd. (2013) tarafından geliştirilen altı ifadeli “İşte Can Sıkıntısı (Job Boredom) Ölçeği” yer almaktadır. Kerse (2019) tarafından ölçeğin Türkçe uyarlaması yapılmıştır. Beşli likert tipinde olan ölçek “Kesinlikle Katılmıyorum (1)” ile “Kesinlikle Katılıyorum (5)” arasında puanlanmaktadır. Beşinci bölümde DiMatteo (1987) tarafından geliştirilen altı ifadeli “UCLA Yalnızlık Ölçeği” kısa formu yer almaktadır. Beşli likert tipinde olan ölçek “Kesinlikle Katılmıyorum (1)” ile “Kesinlikle Katılıyorum (5)” arasında puanlanmaktadır. Altıncı bölümde Gosling, Rentfrow ve Swann (2003) tarafından geliştirilen on ifadeli “Kişilik Ölçeği (Ten Item Personality Inventory)” yer almaktadır. Beşli likert tipinde olan ölçek “Kesinlikle Katılmıyorum (1)” ile “Kesinlikle Katılıyorum (5)” arasında puanlanmaktadır. Verilerin analizleri SPSS 24 kullanılarak yapılmıştır.

3.4. Araştırma Modeli ve Hipotezler

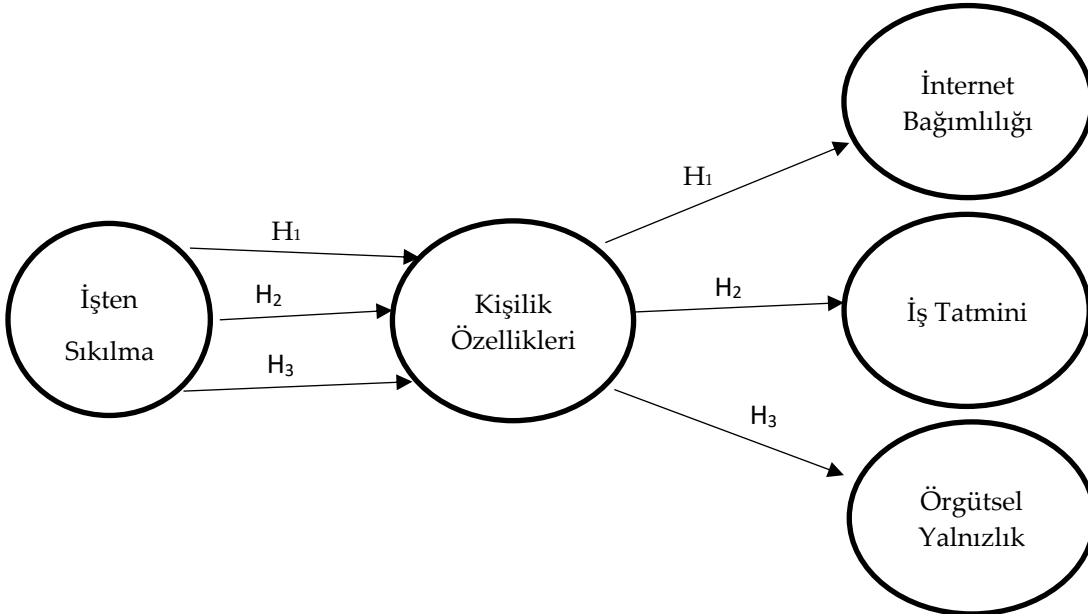
Araştırma kapsamında Şekil 1’de yer alan model oluşturulmuştur. Modele göre işten sıkılma bağımsız değişken, internet bağımlılığı, iş tatmini ve örgütsel yalnızlık bağımlı değişkendir. Ayrıca kişilik özellikleri aracı değişkendir.

Araştırmanın hipotezleri:

H₁: İşten sıkılma ile internet bağımlılığı ilişkisinde kişilik özelliklerinin aracılık etkisi bulunmaktadır.

H₂: İşten sıkılma ile iş tatmini ilişkisinde kişilik özelliklerinin aracılık etkisi bulunmaktadır.

H₃: İşten sıkılma ile örgütsel yalnızlık ilişkisinde kişilik özelliklerinin aracılık etkisi bulunmaktadır.

Şekil 1. Araştırma Modeli

4. Araştırma Bulguları

Araştırmaya katılan personelin demografik özelliklere göre dağılımı Tablo 1’de gösterilmektedir. İlgili verilere göre katılımcıların %39,4 kadın, %60,6’sı erkek, %82,8’i evli, %17,2’si bekar, %13,3’ü ön lisans mezunu, %64,4’ü lisans mezunu ve %22,2’si lisansüstü (yüksek lisans/doktora) mezunudur.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Özellikleri

Demografik Özellikler	Birey Sayısı	Oran (%)	
Cinsiyet	Kadın	142	39,4
	Erkek	218	60,6
Eğitim Durumu	Ön Lisans	48	13,3
	Lisans	232	64,4
	Lisans Üstü	80	22,2
Medeni Durum	Evli	298	82,8
	Bekar	62	17,2
Toplam Çalışma Süresi	< 5	18	5,0
	6 – 10	131	36,4
	11 – 15	79	21,9
	16 – 20	42	11,7
	> 20	90	25,0
Demografik Özellikler	Ortalama		
Yaş	Minimum	22	40,26
	Maksimum	64	
Bir haftada internette ortalama geçirilen süre (saat)	Minimum	0	20,17
	Maksimum	100	

4.1. Korelasyon ve Güvenirlik Analizi

Tablo 2’de internet bağımlılığı, iş tatmini, işten sıkılma, örgütsel yalnızlık ve kişilik özellikleri değişkenleri arasındaki ilişki düzeyleri ve Cronbach’s Alfa güvenirlik değerleri yer almaktadır. Cohen’e (2013) göre “korelasyon analizi sonunda elde edilen ‘r’ değeri 0,30’dan küçük ise değişkenler arası zayıf; 0,30 ile 0,50 arasında ise orta ve 0,50’den büyük bir değere sahip ise de güçlü bir ilişki bulunmaktadır”.

Tablo 2. Değişkenler Arası İlişkiler

	1	2	3	4	5
İnternet Bağımlılığı	(0,892)				
İş Tatmini	-,146*	(0,759)			
İşten Sıkılma	,267*	-,598*	(0,839)		
Örgütsel Yalnızlık	,275*	-,244*	,407*	(0,831)	
Kişilik Özellikleri	-,315*	,371*	-,405*	-,464*	(0,772)

* Korelasyon 0.01 düzeyinde alınmalıdır. ** Parantez içindeki değerler Cronbach Alfa güvenirlik katsayılarıdır.

Tablo 2’deki sonuçlara göre internet bağımlılığı ile iş tatmini arasında anlamlı, negatif yönde ve zayıf bir ilişki; internet bağımlılığı ile işten sıkılma arasında anlamlı, pozitif ve zayıf bir ilişki; internet bağımlılığı ile örgütsel yalnızlık arasında anlamlı, pozitif ve zayıf bir ilişki; internet bağımlılığı ile kişilik özellikleri arasında anlamlı, negatif ve orta derecede bir ilişki bulunmaktadır. İşten sıkılma ile iş tatmini arasında anlamlı, negatif yönde ve güçlü bir ilişki; örgütsel yalnızlık ile iş tatmini arasında anlamlı, negatif yönde ve zayıf bir ilişki; kişilik özellikleri ile iş tatmini arasında anlamlı, pozitif yönde ve orta derecede bir ilişki bulunmaktadır. Örgütsel yalnızlık ile işten sıkılma arasında anlamlı, pozitif yönde ve orta derecede bir ilişki; kişilik özellikleri ile işten sıkılma arasında anlamlı, negatif yönde ve orta derecede bir ilişki; örgütsel yalnızlık ile kişilik özellikleri arasında anlamlı, negatif yönde ve orta derecede bir ilişki bulunmaktadır.

4.2. İşten Sıkılma ile İnternet Bağımlılığı İlişkisinde Kişilik Özelliklerinin Aracılık Rolü

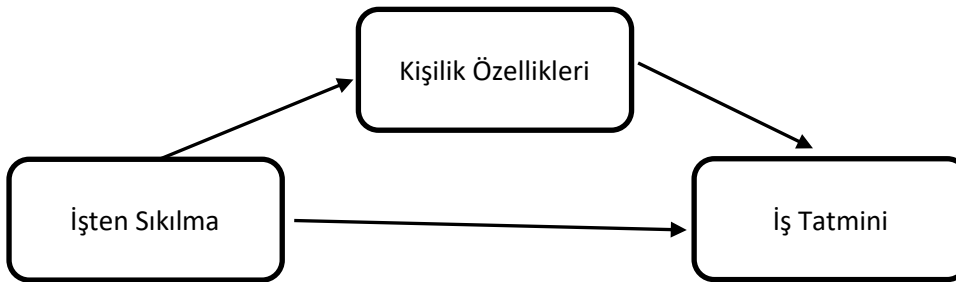
Şekil 2. Aracı Değişken Modeli 1

Tablo 3. Regresyon Analizi Sonuçları (Aracı değişken Model 1)

Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken	F	R ²	Beta (β)	p
İşten Sıkılma	İnternet Bağımlılığı	27,427	,071	,267	,000
İşten Sıkılma	Kişilik Özellikleri	70,333	,164	-,405	,000
Kişilik Özellikleri	İnternet Bağımlılığı	39,432	,099	-,315	,000
İşten Sıkılma	İnternet Bağımlılığı	24,889	,122	,166	,002
Kişilik Özellikleri	İnternet Bağımlılığı			-,248	,000

Tablo 3'te gösterilen regresyon analizi sonuçlarına göre bağımsız değişken olan işten sıkılmanın bağımlı değişken internet bağımlılığı üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu (β : ,267; p,000) ve aracı değişken olarak öngörülen kişilik özellikleri üzerinde de anlamlı bir etkisinin (β : -,405; p,000) olduğu, ayrıca kişilik özelliklerinin internet bağımlılığı üzerindeki etkisinin (β : -,315; p,000) olduğu tespit edilmiştir. Bu ön koşullar sağlandıktan sonra aracılık etkisinin tespiti için bağımlı, bağımsız ve aracı değişkenin birlikte analiz edilmesi sonucunda elde edilen bulgulara göre işten sıkılmanın internet bağımlılığı üzerindeki etkisinin (β : ,166; p:,002) fark edilebilir derecede azaldığı, kişilik özelliklerinin internet bağımlılığı üzerindeki etkisinin (β : -,248; p,000) ise devam ettiği tespit edilmiştir. Bu bulgular çerçevesinde "İşten sıkılma ile internet bağımlılığı ilişkisinde kişilik özelliklerinin aracılık etkisi bulunmaktadır." hipotezi (H₁) "kısmi aracılık etkisine sahiptir". H₁ hipotezi kabul edilmiştir.

4.3. İşten Sıkılma ile İş Tatmini İlişkisinde Kişilik Özelliklerinin Aracılık Rolü

Şekil 3. Aracı Değişken Modeli 2

Tablo 4. Regresyon Analizi Sonuçları (Aracı Değişken Model 2)

Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken	F	R ²	Beta (β)	p
İşten Sıkılma	İş Tatmini	199,595	,358	-,598	,000
İşten Sıkılma	Kişilik Özellikleri	70,333	,164	-,405	,000
Kişilik Özellikleri	İş Tatmini	56,593	,137	,371	,000
İşten Sıkılma	İş Tatmini	108,292	,378	-,536	,000
Kişilik Özellikleri	İş Tatmini			,153	,000

Tablo 4'te gösterilen regresyon analizi sonuçlarına göre bağımsız değişken olan işten sıkılmanın bağımlı değişken iş tatmini üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu ($\beta: -,598; p,000$) ve aracı değişken olarak öngörülen kişilik özellikleri üzerinde de anlamlı bir etkisinin ($\beta: -,405; p,000$) olduğu, ayrıca kişilik özelliklerinin iş tatmini üzerindeki etkisinin ($\beta: ,371; p,000$) olduğu tespit edilmiştir. Bu ön koşullar sağlandıktan sonra aracılık etkisinin tespiti için bağımlı, bağımsız ve aracı değişkenin birlikte analiz edilmesi sonucunda elde edilen bulgulara göre işten sıkılmanın iş tatmini üzerindeki etkisinin ($\beta: ,536; p,002$) fark edilebilir derecede azaldığı, kişilik özelliklerinin iş tatmini üzerindeki etkisinin ($\beta: ,153; p,000$) ise devam ettiği tespit edilmiştir. Bu bulgular çerçevesinde "İşten sıkılma ile iş tatmini ilişkisinde kişilik özelliklerinin aracılık etkisi bulunmaktadır." hipotezi (H₂) "kısmi aracılık etkisine sahiptir". H₂ hipotezi kabul edilmiştir.

4.4. İşten Sıkılma ile Örgütsel Yalnızlık İlişkisinde Kişilik Özelliklerinin Aracılık Rolü

Şekil 4. Aracı Değişken Modeli 3

Bağımsız Değişken	Bağımlı Değişken	F	R ²	Beta (β)	p
İşten Sıkılma	Örgütsel Yalnızlık	71,271	,166	,407	,000
İşten Sıkılma	Kişilik Özellikleri	70,333	,164	-,405	,000
Kişilik Özellikleri	Örgütsel Yalnızlık	98,225	,215	-,464	,000
İşten Sıkılma	Örgütsel Yalnızlık	67,001	,273	,263	,000
Kişilik Özellikleri	Örgütsel Yalnızlık			-,358	,000

Tablo 4'te gösterilen regresyon analizi sonuçlarına göre bağımsız değişken olan işten sıkılmanın bağımlı değişken örgütsel yalnızlık üzerinde anlamlı bir etkisinin olduğu ($\beta: ,407; p,000$) ve aracı değişken olarak öngörülen kişilik özellikleri üzerinde de anlamlı bir etkisinin ($\beta: -,405; p,000$) olduğu, ayrıca kişilik özelliklerinin örgütsel yalnızlık üzerindeki etkisinin ($\beta: -,464; p,000$) olduğu tespit edilmiştir. Bu ön koşullar sağlandıktan sonra aracılık etkisinin tespiti için bağımlı, bağımsız ve aracı değişkenin birlikte analiz edilmesi sonucunda elde edilen bulgulara göre işten sıkılmanın örgütsel yalnızlık üzerindeki etkisinin ($\beta: ,263; p,002$) fark edilebilir derecede azaldığı, kişilik özelliklerinin örgütsel yalnızlık üzerindeki etkisinin ($\beta: -,358; p,000$) ise devam ettiği tespit edilmiştir. Bu bulgular çerçevesinde "İşten sıkılma ile örgütsel yalnızlık ilişkisinde kişilik

özelliklerinin aracılık etkisi bulunmaktadır.” hipotezi (H₃) “kısmi aracılık etkisine sahiptir”. H₃ hipotezi kabul edilmiştir.

5. Sonuç ve Tartışma

Bu çalışmada işten sıkılma ile internet bağımlılığı, iş tatmini ve örgütsel yalnızlık arasındaki ilişkide kişilik özelliklerinin aracılık rolü incelenmiştir. Bu kapsamda SPSS 24 paket programı ile öncelikle kullanılan ölçeklerin faktör analizleri yapılmıştır. Sonrasında geçerlik ve güvenilirlik analizleri ve devamında değişkenler arası ilişkileri test etmek için korelasyon analizi yapılmıştır. Aracılık etkisini analiz etmek için ise çoklu regresyon analizi yapılmıştır.

Korelasyon analizi sonuçlarına göre; iş tatmini ile işyerinde internet bağımlılığı, işten sıkılma ile iş tatmini, örgütsel yalnızlık ile iş tatmini, kişilik özellikleri ile internet bağımlılığı, kişilik özellikleri ile işten sıkılma ve örgütsel yalnızlık ile kişilik özellikleri arasında negatif bir ilişki bulunmakta iken işten sıkılma ile işyerinde internet bağımlılığı, örgütsel yalnızlık ile işyerinde internet bağımlılığı, örgütsel yalnızlık ile işten sıkılma ve kişilik özellikleri ile iş tatmini arasında pozitif bir ilişki bulunmaktadır. Bu sonuçlar Sulaiman vd. (2019), Eason vd. (2015), Buecker vd. (2020), Oprea vd. (2019), Abubakar (2019), Avcı ve Şahin (2017), Eroğlu ve Bayraktar (2016), Şişman ve Turan (2004) ve Mohammad vd. (2019) çalışmalarında elde edilen sonuçlar ile benzerlik göstermektedir.

Araştırma sonuçlarına göre kişilik özellikleri işten sıkılma ile internet bağımlılığı arasında kısmi aracılık etkisine sahiptir. Böylece H₁ kabul edilmiştir. Dolayısıyla kişilik özellikleri, işten sıkılma ile internet bağımlılığı ilişkisini kısmen etkilemektedir. Ayrıca işten sıkılma kişilik özelliklerinden etkilenebilmektedir ve kişilik özellikleri kısmen işyerinde internet bağımlılığını etkilemektedir. Diğer bir sonuca göre kişilik özellikleri işten sıkılma ile iş tatmini arasında kısmi aracılık etkisine sahiptir. Böylece H₂ kabul edilmiştir. Dolayısıyla kişilik özellikleri, işten sıkılma ile iş tatmini ilişkisini kısmen etkilemektedir. Ayrıca işten sıkılma kişilik özelliklerinden etkilenebilmektedir ve kişilik özellikleri kısmen iş tatminini etkilemektedir. Son olarak ise kişilik özellikleri işten sıkılma ile örgütsel yalnızlık arasında kısmi aracılık etkisine sahiptir. Böylece H₃ kabul edilmiştir. Dolayısıyla kişilik özellikleri, işten sıkılma ile örgütsel yalnızlık ilişkisini kısmen etkilemektedir. Ayrıca işten sıkılma kişilik özelliklerinden etkilenebilmektedir ve kişilik özellikleri kısmen örgütsel yalnızlığı etkilemektedir. Özet olarak araştırma sonuçlarına göre; “işle ilgili düşük uyarılmanın olumsuz psikolojik durumu” olarak ifade edilen işten sıkılmanın (Stock, 2015:574); işyerinde internet bağımlılığı, iş tatmini ve örgütsel yalnızlık üzerinde bir etkisi bulunmaktadır. Başka bir ifade ile işten sıkılmış bir çalışan çalışması gereken zamanda daha fazla kişisel amaçlı internet kullanımı (sosyal medya, oyun, kumar, dizi izleme vb.) davranışı sergileyecek, etrafında iş arkadaşları olsa bile kendini daha fazla yalnız hissedecek ve işini yaparken hissettiği tatmin duygusu daha az olacaktır. Araştırmadan elde edilen bir diğer sonuç ise işten sıkılmanın; işyerinde internet bağımlılığı, iş tatmini ve örgütsel yalnızlık üzerindeki etkisi kişilik özelliklerinin etkisi ile kısmen artmaktadır. Dolayısıyla bireyin kendine özgü özelliklerini ifade eden kişilik özellikleri (Dağlar, 2021:7643) önemli bir değişken olarak karşımıza çıkmaktadır. Kişilik özelliklerinin ilgili ilişkilerin etkisini kısmen arttırması özellikle işe alım yapan profesyoneller tarafından dikkate alınması gereken bir husus olduğu değerlendirilmektedir. Tüm bu sonuçlar birlikte dikkate alındığında düşük performans, düşük verimlilik/üretkenlik, daha az adanmışlık, daha fazla devamsızlık, daha fazla tükenmişlik, daha fazla stres, daha fazla yorgunluk hissi vb. ile sonuçlanabilecek bir durum ortaya çıkmaktadır. İşgören açısından bakıldığında belirtilen sonuçlarla birlikte düşen örgütsel bağlılık ve artan örgütsel çatışma, iş değiştirme durumunu ortaya çıkarabilir. İşverenler açısından bakıldığında ise mevcut işgücünden yeterince faydalanamamaya veya personel kaybına neden olabilen bu durum maddi kayıplara yol açabilir. Dolayısıyla hem işe alım sırasında yapılacak testler (kişilik testleri, beceri ve yetenek testleri vb.) hem de işe alım yapıldıktan sonra düzenlenecek organizasyon içi etkinlikler değinilen sorunların oluşmasını engellemeye yardımcı olabileceği değerlendirilmektedir. Konu ile ilgili yapılacak araştırmaların özel sektörü de dahil etmesi konunun daha derinlemesine anlaşılabilmesi için önemlidir. Özellikle kamu ve özel sektör karşılaştırmasının yapılması literatüre önemli bir katkı sağlayabileceği öngörülmektedir.

Kaynakça

- Abubakar, A. M. (2020). Approach to examine the nexus between boreout, generation, career, life and job satisfaction. *Personnel Review*, 49(1), 67-86.
- Arpaci, I., Kesici, Ş., and Baloğlu, M. (2018). Individualism and internet addiction: the mediating role of psychological needs. *Internet Research*, 28(2), 293-314.
- Avcı, D. K., and Şahin, H. A. (2017). Relationship between Burnout Syndrome and Internet Addiction, and the Risk Factors in Healthcare Employees. *Konuralp Medical Journal*, 9(2) , 78-85.
- Ayazlar, G., and Güzel, B. (2014). The Effect Of Loneliness In The Workplace On Organizational Commitment. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 131, 319-325.
- Azizi, N., Liang, M., and Zolfaghari, S. (2013). Modelling human boredom at work: mathematical formulations and a probabilistic framework. *Journal of Manufacturing Technology Management*, 24(5), 711-746.
- Bakan, I., and Buyukbese, T. (2013). The Relationship between Employees' Income Level and Employee Job Satisfaction: An Empirical Study. *International Journal of Business and Social Science*, 4(7), 18-25.
- Baykal, M., ve Yazıcı, A. (2020). Kişilik Özelliklerinin Algılanan Risk Üzerine Etkisi: Kuşada'sındaki 5 Yıldızlı Otel Müşterileri Örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(75), 1371-1392.
- Beard, K. W. (2002). Internet addiction: current status and implications for employees. *Journd of Employment Counseling*, 39, 2-11.
- Biçen, G., ve Koç, H. (2019). İşgören Mutluluk Düzeylerinin İş Tatmini ve İş Performansı Üzerine Etkileri: Konaklama İşletmelerinde Bir İnceleme. *Türk Turizm Araştırmaları Dergisi*, 3(4), 1450-1468.
- Branton, P. (1970). A field study of repetitive manual work in relation to accidents in the workplace. *International Journal of Production Research*, 8, 93-107.
- Brayfield, A. H., and Rothe, H. F. (1951). An Index of Job Satisfaction. *Journal of Applied Psychology*, 35(5), 307-311.
- Brief, A. P., and Weiss, H. M. (2002). Organizational behavior: Affect in the workplace. *Annual Review of Psychology*, 53(1), 279-307.
- Brissett, D., and Snow, R. P. (1993). Boredom: Where the Future Isn't. *Symbolic Interaction*, 16 (3), 237-256.
- Brown, M., and Osman, S. (2020). Addiction, Gambling and Gaming: Chasing the Digital Dragon. Kelly, C., Lynes, A. and Hoffin, K. (Ed.) *Video Games Crime and Next-Gen Deviance*, , 91-111.
- Buecker, S., Maes, M., Denissen, J. J., and Luhmann, M. (2020). Loneliness and the Big Five Personality Traits: A Meta-analysis. *European Journal of Personality*.
- Caspi, A., Roberts, B., and Shiner, R. L. (2005). Personality Development: Stability and Change. *Annual Review of Psychology*, 56, 453-484.
- Chen, A., and Roberts, N. (2020). Connecting personality traits to social networking site addiction: the mediating role of motives. *Information Technology and People*, 33(2), 633-656.
- Choi, Y. (2013). The Influence of Conflict Management Culture on Job Satisfaction. *Social Behaviour and Personality*, 41(4), 687-692.
- Cole, G. (2016). Being psychologically absent at work. *Human Resource Management International Digest*, 24(4), 14-16.
- Çakır, E., Benk, O., ve Sökmen, A. (2022). Cam Tavan Algısının İş Tatmini ve İşten Ayrılma Niyetine Etkisi: Sağlık Sektörü Örneği. *Yönetim, Ekonomi ve Pazarlama Araştırmaları Dergisi*, 6(6), 368-380.
- Dağlar, H. (2021). Kişilik Özelliklerinin İşsizlik Kaygısı Üzerine Etkisi: Üniversite Mezunları Üzerine Bir Araştırma. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 18(44), 7638-7667.

- Douglas, A. C., Mills, J. E., Niang, M., Stepchenkova, S., Byun, S., Ruffini, C., and Lee, S. K. (2008). Internet addiction: Meta-synthesis of qualitative research for the decade 1996–2006. *Computers in Human Behavior*, 24, 3027–3044.
- Eason, C. M., Mazerolle, S. M., Monsma, E. V., and Mensch, J. M. (2015). The Role of Personality in Job Satisfaction Among Collegiate Athletic Trainers. *Journal of Athletic Training*, 50(12), 1247–1255.
- Elliott, L., Ream, G., and McGinsky, E. (2012). Video Game Addiction: User Perspectives. *Netherland, J. (Ed.) Critical Perspectives on Addiction (Advances in Medical Sociology, Vol. 14)*, Emerald Group Publishing Limited, Bingley, 225-243.
- Ernst, J. M., and Cacioppo, J. T. (1999). Lonely hearts: psychological perspectives on loneliness. *Applied and Preventive Psychology*, 8(1), 1–22.
- Eroğlu, A., ve Bayraktar, S. (2017). İnternet bağımlılığı ile ilişkili değişkenlerin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(1), 184-184.
- Evans, L. (1997). Understanding Teacher Morale and Job Satisfaction. *Teaching and Teacher Education*, 13(8), 831-845.
- Farmer, R., and Sundberg, N. D. (1986). Boredom Proneness - The Development and Correlates of a New Scale. *Journal of Personality Assessment*, 50(1), 4-17.
- Fisher, C. (1993). Boredom at work: a neglected concept. *Human Relations*, 46(3), 395-417.
- Funder, D. (1997). *The Personality Puzzle*. New York: Norton.
- Gao, Y., Shi, J., Niu, Q., and Wang, L. (2012). Work–Family Conflict and Job Satisfaction: Emotional Intelligence as a Moderator. *Stress Health*, 29(3).
- Gosling, S. D., Rentfrow, P. J., and Swann, W. B. (2003). A Very Brief Measure of the Big-Five Personality Domains. *Journal of Research in Personality*, 37, 504–528.
- Grau, S., Kleiser, S., and Bright, L. (2019). Exploring social media addiction among student Millennials. *Qualitative Market Research*, 22(2), 200-216.
- Griffeth, R. W., Hom, P. W., and Gaertner, S. (2000). A Meta-Analysis of Antecedents and Correlates of Employee Turnover: Update, Moderator Tests, and Research Implications for the Next Millennium. *Journal of Management*, 26(3), 463–479.
- Griffiths, M. (2010). Internet abuse and internet addiction in the workplace. *Journal of Workplace Learning*, 22(7), 463-472.
- Harkness, A. R., and Lilienfeld, S. O. (1997). Individual Differences Science for Treatment Planning: Personality Traits. *Psychological Assessment*, 9(4), 349–360.
- Harrison, D. A., Newman, D., and Roth, P. L. (2006). How Important are Job Attitudes? Meta-Analytic Comparisons of Integrative Behavioral Outcomes and time Sequences. *Academy of Management Journal*, 49, 305–325.
- Hawi, N. S. (2012). Internet addiction among adolescents in Lebanon. *Computers in Human Behavior*, 28, 1044–1053.
- Hayes, B., Douglas, C., and Bonner, A. (2015). Work environment, job satisfaction, stress and burnout among haemodialysis nurses. *Journal of Nursing Management*, 23(5), 588-98.
- Hooff, M. L., and Hooff, E. A. (2016). Boredom at work: towards a dynamic spillover model of need satisfaction, work motivation, and work-related boredom. *European Journal of Work and Organizational Psychology*, 1-16.
- İnternet : Dennis, M. A. (2021). <https://www.britannica.com/technology/Internet> adresinden alındı
- İnternet : hp.com. (2019, 05 24). *How Does the Internet Work: A Step-by-Step Pictorial*. <https://www.hp.com/us-en/shop/tech-takes/how-does-the-internet-work> adresinden alındı

- İnternet : Kemp, S. (2020, 01 30). <https://wearesocial.com/blog/2020/01/digital-2020-3-8-billion-people-use-social-media> adresinden alındı
- İnternet : Zimmermann, K. A., and Emspak, J. (2017, Haziran 27). *Internet History Timeline: ARPANET to the World Wide Web*. <https://www.livescience.com/20727-internet-history.html> adresinden alındı
- İnternet: Kong, C. (2017, Ekim 19). *Bored at Work*. <https://www.roberthalf.com/blog/management-tips/bored-at-work> adresinden alındı
- Judge, T. A., Locke, E. A., Durham, C. C., and Kluger, A. N. (1998). Dispositional Effects on Job and Life Satisfaction: The Role of Core Evaluations. *Journal of Applied Psychology, 83(1)*, 17-34.
- Kandler, C. (2012). Nature and Nurture in Personality Development: The Case of Neuroticism and Extraversion. *Current Directions in Psychological Science, 21(5)*, 290–296.
- Kass, S. J., Vadanovich, S. J., and Callender, A. (2001). State-trait boredom: Relationship to absenteeism, tenure, and job satisfaction. *Journal of Business Psychology, 16(2)*, 317–327.
- Kerce, E. W. (1985). Boredom at Work: Implications For the Design of Jobs With Variable Requirements. *Navy Personnel Research and Development Center, San Diego, California*, 1-29.
- Kerse, G. (2019). İş Becerikliliğinin İşte Can Sıkıntısı Üzerindeki Etkisi: İmalat Sektörü Bağlamında Bir İnceleme. *Üçüncü Sektör Sosyal Ekonomi Dergisi, 54(1)*, 531-548.
- Keser, A., ve Bilir, B. Ö. (2019). İş Tatmini Ölçeğinin Türkçe Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması. *Kırklareli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 3(3)*, 229-239.
- Klimstra, T. (2013). Adolescent Personality Development and Identity Formation. *Child Development Perspectives, 7(2)*, 80-84.
- Kutlu, M., Savcı, M., Demir, Y., ve Aysan, F. (2016). Young İnternet Bağımlılığı Testi Kısa Formunun Türkçe Uyarlaması: Üniversite Öğrencileri ve Ergenlerde Geçerlilik ve Güvenirlilik Çalışması. *Anatolian Journal of Psychiatry, 17(1)*, 69-76.
- Lam, L. W., and Lau, D. C. (2012). Feeling lonely at work: investigating the consequences of unsatisfactory workplace relationships. *The International Journal of Human Resource Management, 23(20)*, 4265-4282.
- Lim, M. H., Eres, R., and Vasan, S. (2020). Understanding loneliness in the twenty-first century: an update on correlates, risk factors, and potential solutions. *Social Psychiatry and Psychiatric Epidemiology, 55*, 793-810.
- Loukidou, L., Loan-Clarke, J., and Daniels, K. (2009). Boredom in the workplace: More than monotonous task. *International Journal of Management Reviews, 11(4)*, 381–405.
- Maccoby, E. E. (2000). Parenting and its Effects on Children: On Reading and Misreading Behavior Genetics. *Annual Review of Psychology, 51*, 1-27.
- Mael, F., and Jex, S. (2015). Workplace Boredom: An Integrative Model of Traditional and Contemporary Approaches. *Group and Organization Management, 40(2)*, 131-159.
- Marlatt, G., Baer, J., Donovan, D., and Kivlahan, D. (1988). Addictive behaviors: etiology and treatment. *Annual Review of Psychology, 39*, 223-252.
- Masi, C. M., Chen, H.-Y., Hawkey, L. C., and Cacioppo, J. T. (2011). A meta-analysis of interventions to reduce loneliness. *Personality and Social Psychology Review, 15(3)*, 219–266.
- Matthews, K. A., Räikkönen, K., Everson, S. A., Flory, J. D., Marco, C. A., Owens, J. F., and Lloyd, C. E. (2000). Do the daily experiences of healthy men and women vary according to occupational prestige and work strain? . *Psychosomatic Medicine, 62*, 346–353.
- Mitchell, P. (2000). Internet addiction: genuine diagnosis or not? *The Lancet, 355*, 632.
- Mohammad, J., Quoquab, F., Halimah, S., and Thurasamy, R. (2019). Workplace internet leisure and employees' productivity: The mediating role of employee satisfaction. *Internet Research, 29(4)*, 725-748.

- Muskat, B., and Reitsamer, B. F. (2020). Quality of Work Life and Generation Y How Gender and Organizational Type Moderate Job Satisfaction. *Personnel Review*, 49(1), 265-283.
- Oprea, B., Iliescu, D., Burtăverde, V., and Dumitrache, M. (2019). Personality and boredom at work: the mediating role of job crafting. *Career Development International*, 24(4), 315-330.
- Pawlikowski, M., Altstötter-Gleich, C., and Brand, M. (2013). Validation and psychometric properties of a short version of Young's Internet. *Computers in Human Behavior*, 29, 1212-1223.
- Peng, J., Chen, Y., Xia, Y., and Ran, Y. (2017). Workplace loneliness, leader-member exchange and creativity: The cross-level moderating role of leader compassion. *Personality and Individual Differences*, 104, 510-515.
- Porter, G., and Kakabadse, N. K. (2006). HRM perspectives on addiction to technology and work. *Journal of Management Development*, 25(6), 535-560.
- Pressman, S. D., Cohen, S., Miller, G. E., Barkin, A., Rabin, B. S., and Treanor, J. J. (2005). Loneliness, social network size, and immune response to influenza vaccination in college freshmen. *Health Psychology*, 24, 297-306.
- R. T. Mowday, Porter, L. W., and Steers, R. M. (2013). Employee-Organization Linkages: The Psychology of Commitment, Absenteeism, and Turnover. *Organizational and Occupational Psychology Series, Academic Press, New York, NY*.
- Reijseger, G., Schaufeli, W. B., Peeters, M. C., Taris, T. W., Beek, I. v., and Ouweneel, E. (2013). Watching the paint dry at work: psychometric examination of the Dutch boredom scale. *Anxiety, Stress and Coping*, 26(5), 508-525.
- Rice, M. (2005). Online addiction. *Beijing Review*, 48(46), 32-33.
- Richards, J. C., and Schmidt, R. (2002). *Longman Dictionary of Language Teaching and Applied Linguistics*, (4th ed.). London: Pearson Education.
- Rokach, A. (2014). Leadership and Loneliness. *International Journal of Leadership and Change*, 2(1), 48-58.
- Santas, G., Isik, O., and Demir, A. (2016). The effect of loneliness at work; work stress on work alienation and work alienation on employees' performance in Turkish health care institution. *South Asian Journal of Management Sciences*, 10(2), 30 - 38.
- Sekhon, S. K., and Srivastava, M. (2018). Conquering workplace loneliness Individual or organization accountability. *Human Resource Management International Digest*.
- Seppala, E., and King, M. (2017). Burnout at Work isn't just about Exhaustion. It's also about Loneliness. *Harvard Business Review*.
- Sousa, T., and Neves, P. (2020). Two Tales of Rumination and Burnout: Examining the Effects of Boredom and Overload. *Applied Psychology*, 70(4), 1-40.
- Sökmen, A., ve Yıldırım, N. (2022). Duygusal Emek, Duygusal Zekâ ve İş Tatmini İlişkisi: Otel İşletmelerinde Bir Araştırma. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 10(3), 2787-2802.
- Stock, R. M. (2015). Is boreout a threat to frontline employees' innovative work behavior? *Journal of Product Innovation Management*, 32(4), 574-592.
- Sulaiman, A., Shin, K. Y., and Rofaie, N. (2019). Personality traits and internet addiction among selected financial institution employees. *International Journal of Ethics and Systems*, 35(2), 260-271.
- Şişman, M., ve Turan, S. (2004). Bazı örgütsel değişkenler açısından çalışanların iş doyumunu ve sosyal-duygusal yalnızlık düzeyleri (meb şube müdür adayları üzerinde bir araştırma). *Osmangazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), 117-128.
- Tohumcu, M. U., Karslı, T. A., Bahadır, E., ve Kalender, B. (2019). Akıllı Telefon Bağımlılığı Ve İnternet Bağımlılığı İle Benlik Saygısı Ve Yalnızlık Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. *Trakya Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(2), 773-787.

- Üzüm, B., ve Şenol, L. (2019). A-B Kişilik Tiplerinin Presenteizme Etkisi: Havacılık Sektöründe Bir Araştırma. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 11(18), 979-1000.
- Weinstein, A., and Lejoyeux, M. (2010). Internet Addiction or Excessive Internet Use. *The American Journal of Drug and Alcohol Abuse*, 36, 277–283.
- Weiss, R. S. (1987). Reflections on the present state of loneliness research. *Journal of Social Behavior and Personality*, (2)2, 1-16.
- Winkler, A., Dörsing, B., Rief, W., Shen, Y., and Glombiewski, J. A. (2013). Treatment of internet addiction: A meta-analysis. *Clinical Psychology Review*, 33, 317-329.
- Wright, S. L. (2005). Organizational Climate, Social Support and Loneliness in the Workplace. *In The Effect of Affect in Organizational Settings*, 123-142.
- Yazıcıoğlu, F., and Erdoğan, S. (2014). *Spss Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
- Yazıcıoğlu, İ., ve Sökmen, A. (2007). Otel işletmelerinin yiyecek-içecek departmanlarında görev yapan işgörenlerin iş tatmin düzeylerinin değerlendirilmesi: Adana’da bir uygulama. *Muğla Üniversitesi SBE Dergisi*, 18, 73-95.
- Young, K. S. (1998). Internet Addiction: The Emergence of a New Clinical Disorder. *CyberPsychology and Behavior*, 1(3), 237-244.
- Young, K. S., and Rogers, R. C. (1998). The Relationship Between Depression and Internet Addiction. *CyberPsychology and Behavior*, 1(1), 25-28.